

Категорія справи № 639/3857/23: Цивільні справи (з 01.01.2019); справи позовного провадження; справи у спорах, що виникають із трудових правовідносин, з них.

Надіслано судом: не визначено. Зареєстровано: 07.11.2025. Забезпечено надання загального доступу: 10.11.2025.

Дата набрання законної сили: 06.11.2025

Номер судового провадження: 61-14288св24

Верховний
Суд

Постанова

Іменем України

06 листопада 2025 року

м. Київ

справа № 639/3857/23

провадження № 61-14288св24

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду: Коротуна В. М. (суддя-доповідач), Зайцева А. Ю.,

Червинської М. Є.,

учасники справи:

позивач - ОСОБА_1 ,

відповідач - Товариство з обмеженою відповідальністю «ВІК «ХІТЛАЙН»,

розглянув у порядку спрощеного позовного провадження касаційну скаргу Товариства з обмеженою відповідальністю «ВІК «ХІТЛАЙН» на постанову Харківського апеляційного суду від 26 вересня 2024 року у складі колегії суддів: Мальованого Ю. М., Маміної О. В., Яцини В. Б.,

ВСТАНОВИВ:

Описова частина

Короткий зміст позовних вимог

У липні 2023 року ОСОБА_1 звернувся до суду з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю «ВІК «ХІТЛАЙН» про скасування наказу про звільнення, поновлення на роботі, стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу.

Позов обґрунтований тим, що з 30 вересня 2020 року він перебував у трудових відносинах із ТОВ «ВІК «ХІТЛАЙН».

14 жовтня 2020 року він отримав повістку за підписом тимчасово виконуючого обов'язки військового комісара ІНФОРМАЦІЯ_1 (далі - ІНФОРМАЦІЯ_2), відповідно до якої йому необхідно 15 жовтня 2020 року до 09:00 год прибути до призовної дільниці. Про зазначені обставини цього ж дня він телефоном повідомив свого безпосереднього керівника, бригадира ОСОБА_2

15 жовтня 2020 року він був призваний на строкову військову службу та направлений до обласного збірного пункту, а 03 грудня 2020 року відправлений до військ у складі команди на підставі наказу ІНФОРМАЦІЯ_3 (далі - ІНФОРМАЦІЯ_4) № 74.

Наприкінці жовтня 2020 року його мати на прохання начальника відділу кадрів ТОВ «ВІК «ХІТЛАЙН» надала до підприємства оригінал повістки, яку позивач отримав 14 жовтня 2020 року.

Незважаючи на ці обставини, наказом про припинення трудового договору (контракту) від 10 листопада 2020 року № ВІК00000123-0000002714 його було звільнено із займаної посади з 16 жовтня 2020 року з причин, передбачених пунктом 4 статті 40 КЗпП України, на підставі доповідних та актів про відсутність на роботі з 15 жовтня 2020 року до 10 листопада 2020 року.

Вважає вказані дії щодо його звільнення незаконними, оскільки відповідачу було відомо про поважність причин його відсутності на роботі, проте всупереч статті 43 КЗпП трудові відносини були припинені.

Враховуючи відомості про дохід за останні два місяці роботи, вважав, що виплата в розмірі середнього заробітку за час вимушеного прогулу за період з листопада 2020 року до червня 2023 року включно становить 209 669,60 грн (13 104,35 грн : 2 x 32 місяця).

Також зазначав, що строк на звернення до суду з позовом пропущено з поважних причин з огляду на те, що він не мав можливості своєчасно укласти договір про надання правничої допомоги, оскільки проходив строкову військову службу, а з початку повномасштабної збройної агресії РФ - військову службу за контрактом, був поранений та потрапив у полон.

Посилаючись на вказані обставини, ОСОБА_1 просив:

визнати причини пропуску строку для подання позовної заяви поважними, визнати незаконним і скасувати наказ директора ТОВ «ВІК «ХІТЛАЙН» від 10 листопада 2020 року № ВІК00000123-0000002714 та поновити його на посаді слюсаря з механоскладальних робіт 3 розряду ТОВ «ВІК «ХІТЛАЙН»;

стягнути з відповідача середній заробіток за час вимушеного прогулу в сумі

209 669,60 грн та судові витрати.

Короткий зміст рішення суду першої інстанції

Рішенням Жовтневого районного суду м. Харкова від 01 травня 2024 року в задоволенні позову відмовлено.

Рішення суду першої інстанції мотивоване тим, що ОСОБА_1 не надав доказів своєчасного повідомлення роботодавця про причини неявки на роботу. Також суд першої інстанції виходив з того, що позивач при влаштуванні на роботу був достеменно обізнаний про його майбутній призов, оскільки ще 07 вересня 2020 року йому було відомо про необхідність явки на відправку 05 жовтня 2020 року, що свідчить про відсутність наміру постійно працювати на підприємстві відповідача.

Короткий зміст рішення суду апеляційної інстанції

Постановою Харківського апеляційного суду від 26 вересня 2024 року рішення Жовтневого районного суду м. Харкова від 01 травня 2024 року скасовано та ухвалено нове рішення про задоволення позову.

Поновлено ОСОБА_1 строк для звернення до суду з позовом про скасування наказу про звільнення та поновлення на роботі.

Визнано незаконним і скасовано наказ директора ТОВ «ВІК» «ХІТЛАЙН» від 10 листопада 2020 року № ВІК00000123-0000002714 про звільнення ОСОБА_1 .

Поновлено ОСОБА_1 на посаді слюсаря з механоскладальних робіт 3 розряду ТОВ «ВІК» «ХІТЛАЙН».

Стягнуто з ТОВ «ВІК» «ХІТЛАЙН» на користь ОСОБА_1 середній заробіток за час вимушеного прогулу в сумі 209 669,60 грн.

Вирішено питання про розподіл судових витрат.

Ухвалюючи рішення про задоволення позову, апеляційний суд вважав за можливе поновити передбачений статтею 233 КЗпП України строк звернення до суду з позовом про поновлення на роботі, оскільки обставини, на які посилався позивач, не залежали від його волі, пов'язані з дійсно істотними перешкодами та труднощами, що унеможливили або суттєво ускладнили можливість своєчасного звернення до суду.

Враховуючи те, що з 15 жовтня 2020 року ОСОБА_1 був фактично призваний на строкову військову службу, а звільнений наказом відповідача від 10 листопада 2020 року - під час проходження строкової служби в період дії особливого періоду, і те, що трудове законодавство забороняє звільнення такого працівника, суд дійшов висновку, що позивача звільнено із займаної посади з порушенням частини третьої статті 119 КЗпП України.

Оскільки апеляційний суд дійшов висновку, що спірний наказ про звільнення підлягає скасуванню, а позивач - поновленню на роботі, то є правові підстави для стягнення з відповідача на користь позивача середнього заробітку за час вимушеного прогулу.

Короткий зміст вимог касаційної скарги

26 жовтня 2024 року ТОВ «ВІК» «ХІТЛАЙН» подало до Верховного Суду касаційну скаргу, у якій просить скасувати постанову апеляційного суду і залишити в силі рішення суду першої інстанції.

Аргументи учасників справи

Доводи особи, яка подала касаційну скаргу

Підставою касаційного оскарження вказаного судового рішення заявник зазначає неправильне застосування судом норм матеріального права та порушення норм процесуального права, а саме: суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновків щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладених у постановках Верховного Суду від 10 квітня 2019 року у справі

№ 390/34/17, від 21 червня 2018 року у справі № 759/5009/16-ц, від 11 жовтня 2021 року у справі № 522/3702/22, від 26 листопада 2020 року у справі

№ 234/15372/17, постановках Великої Палати Верховного Суду від 08 лютого 2022 року у справі № 755/12623/19, від 17 квітня 2018 року у справі

№ 523/9076/16-ц, від 20 червня 2018 року у справі № 308/3162/15-ц,

від 21 листопада 2018 року у справі № 127/93/17-ц, від 12 грудня 2018 року у справі № 570/3439/16-ц, від 12 грудня 2018 року у справі № 372/51/16-ц (пункт 1 частини другої статті 389 ЦПК України).

Також підставою касаційного оскарження вказаного судового рішення заявник зазначає неправильне застосування судом норм матеріального права та порушення норм процесуального права, а саме: відсутність висновку Верховного Суду щодо питання застосування норм права у подібних правовідносинах (пункти 3 частини другої статті 389 ЦПК України).

Відзив на касаційну скаргу не надійшов.

Фактичні обставини справи, встановлені судами

Суди встановили, що наказом ТОВ «ВІК «ХІТЛАЙН» від 29 вересня 2020 року

№ ВІК00000285-

0000002714 ОСОБА_1 прийнятий на основну роботу з 30 вересня 2020 року слюсарем механоскладальних робіт 3 розряду дільниці заливки зі строком випробування 1 місяць, тривалість робочого тижня 40 годин, оклад (тарифна ставка) 6 376,00 грн.

Відповідно до витягів з табелів обліку робочого часу ОСОБА_1 відпрацював у ТОВ «ВІК «ХІТЛАЙН» з 30 вересня 2020 року до 13 жовтня 2020 року, з 15 жовтня 2020 року до 10 листопада 2020 року зазначено про відсутність позивача на робочому місці.

Також 15 жовтня, 16 жовтня, 19 жовтня, 20 жовтня, 21 жовтня, 22 жовтня, 23 жовтня, 26 жовтня, 27 жовтня, 28 жовтня, 29 жовтня, 30 жовтня, 02 листопада, 03 листопада, 04 листопада, 05 листопада, 06 листопада, 09 листопада, і 10 листопада 2020 року інспектор відділу кадрів, начальник відділу охорони праці, юрисконсульт та інший слюсар механоскладальних робіт дільниці заливки склали акти про те, що ОСОБА_1, слюсар механоскладальних робіт 3 розряду дільниці заливки, до роботи у вказані дати протягом дня не ставав, акти також містять інформацію, що ОСОБА_1 на телефонні дзвінки не відповідає, в результаті виїздів за місцем проживання ОСОБА_1 для отримання письмових пояснень з приводу відсутності на робочому місці двері ніхто не відкрив.

Наказом (розпорядженням) ТОВ «ВІК «ХІТЛАЙН» про припинення трудового договору (контракту) від 10 листопада 2020 року № ВІК00000123-0000002714 ОСОБА_1 звільнено із займаної посади з 16 жовтня 2020 року відповідно до пункту 4 статті 40 КЗпП України, на підставі доповідних та актів про відсутність з 15 жовтня 2020 року до 10 листопада 2020 року.

Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення копію вказаного наказу засобами поштового зв'язку 26 листопада 2020 року вручено особисто ОСОБА_3.

Відповідно до повідомлення тимчасово виконуючого обов'язки військового комісара ІНФОРМАЦІЯ_5 від 10 грудня 2020 року № 2401/2 ОСОБА_1, 1995 року народження, відповідно до Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу», Указу Президента України від 16 січня 2020 року № 13/2020 «Про звільнення в запас військовослужбовців строкової служби, строки проведення чергових призовів та чергові призови громадян України на строкову військову службу у 2020 році» рішенням районної призовної комісії визнаний придатним до військової служби та призваний на строкову військову службу, 15 жовтня 2020 року направлений до обласного збірної пункту. Відправлений до військ у складі команди, наказ ІНФОРМАЦІЯ_4 від 03 грудня 2020 року № 74.

06 лютого 2024 року ІНФОРМАЦІЯ_6 повідомив, що надати дані щодо періоду перебування ОСОБА_1 на збірному пункті та надання йому короткочасних звільнень під час перебування на збірному пункті ІНФОРМАЦІЯ_7 неможливо у зв'язку зі знищенням книги обліку звільнених призовників з ІНФОРМАЦІЯ_5 (акт знищення від 24 лютого 2023 року № 165/ВПСК). ОСОБА_1 зі збірної пункту ІНФОРМАЦІЯ_7 був відправлений 03 грудня 2020 року в складі команди № НОМЕР_1 до в/ч НОМЕР_2 (АДРЕСА_1).

Як відомо з облікової картки призовника ОСОБА_1, позивач визнаний придатним до військової служби (протокол призовної комісії від 01 жовтня 2020 року № 1) та був відправлений у військову частину 03 грудня 2020 року. Відомостей про місце роботи ОСОБА_1 в обліковій картці призовника немає.

Також облікова картка містить дві розписки ОСОБА_1: від 31 серпня 2020 року про необхідність його явки на призовну дільницю 04 вересня 2020 року 9.00 год та від 07 вересня 2020 року про необхідність з'явитись на відправку 05 жовтня 2020 року 8.30 год.

15 жовтня 2020 року ОСОБА_1 внесено до іменного списку на військову команду № НОМЕР_3, що направляється з ІНФОРМАЦІЯ_7 на обласний збірний пункт для відправлення у військову частину.

Відповідно до довідки ВЧ № НОМЕР_2 Національної Гвардії України від 31 березня 2023 року № 1411 ОСОБА_1 проходив строкову службу у ВЧ № НОМЕР_2 з 03 грудня 2020 року до 14 березня 2023 року. З 15 березня 2023 року дотепер проходить військову службу за контрактом у цій самій частині.

Згідно з довідками військової частини ОСОБА_1 у період з 18 лютого 2021 року до 18 липня 2021 року, з 31 липня 2021 року до 07 грудня 2021 року, з 13 грудня 2021 року до 23 лютого 2022 року, з 24 лютого 2022 року до 17 травня 2022 року брав участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави, у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, перебуваючи безпосередньо у районі м. Маріуполя, Донецькій та Луганській областях.

Відповідно до акта ВЧ № НОМЕР_2 Національної Гвардії України від 24 квітня 2023 року № 100/23 ОСОБА_1 отримав поранення 17 квітня 2022 року, 18 травня 2022 року був полонений разом з військовослужбовцями, які перебували у польовому шпиталі на «Азовсталі», м. Маріуполь, звільнений 03 листопада 2022 року в рамках чергового обміну військовополоненими.

Відповідно до довідки ДП «Український національний центр розбудови миру» від 10 листопада 2022 року № 6938-22 ОСОБА_1 перебував у полоні та був звільнений 03 листопада 2022 року.

Мотивувальна частина

Позиція Верховного Суду

Згідно з частиною третьою статті 3 ЦПК України провадження в цивільних справах здійснюється відповідно до законів, чинних на час вчинення окремих процесуальних дій, розгляду і вирішення справи.

Згідно з частиною другою статті 389 ЦПК України підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Відповідно до частин першої, другої та п'ятої статті 263 ЦПК України судові рішення повинно ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законним і обґрунтованим.

Згідно з частиною першою статті 402 ЦПК України у суді касаційної інстанції скарга розглядається за правилами розгляду справи судом першої інстанції в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи з урахуванням статті 400 цього Кодексу.

Вивчивши матеріали справи, перевіrivши доводи касаційної скарги, Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду дійшов висновку, що касаційна скарга підлягає залишенню без задоволення.

Мотиви, з яких виходить Верховний Суд, та застосовані норми права

Згідно зі статтею 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працюю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом. Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення. Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Однією з гарантій забезпечення права громадян на працю є передбачений змістом статті 5-1 КЗпП України правовий захист від необґрунтованої відмови у прийнятті на роботу і незаконного звільнення, а також сприяння у збереженні роботи.

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 36 КЗпП України підставами припинення трудового договору є розірвання трудового договору з ініціативи працівника (статті 38, 39), з ініціативи власника або уповноваженого ним органу (статті 40, 41) або на вимогу профспілкового чи іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу (стаття 45).

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 40 КЗпП України трудовий договір, укладений на невизначений строк, а також строковий трудовий договір до закінчення строку його чинності можуть бути розірвані роботодавцем у випадку прогулу (в тому числі відсутності на роботі більше трьох годин протягом робочого дня) без поважних причин.

Згідно з пунктом 3 частини першої статті 36 КЗпП України підставами припинення трудового договору є призов або вступ працівника або власника - фізичної особи на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу, крім випадків, коли за працівником зберігаються місце роботи, посада відповідно до частин 3 та 4 статті 119 цього Кодексу.

Відповідно до статті 147 КЗпП України за порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано захід стягнення у вигляді догани або звільнення.

Порядок проходження служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях врегульовано спеціальними нормативно-правовими актами, які покладають на громадян, які перебувають на такій службі, додаткові обов'язки і відповідальність, встановлюють гарантії військовослужбовцям.

Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-ХІІ «Про військовий обов'язок і військову службу» (в редакції на час призову позивача) (далі - Закон № 2232-ХІІ) здійснює правове регулювання відносин між державою і громадянами України у зв'язку з виконанням ними конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, він також визначає загальні засади проходження в Україні військової служби, отже є спеціальним у частині регулювання гарантій та пільг для громадян України, які призвані на строкову військову службу.

Відповідно до статті 15 Закону № 2232-ХІІ на строкову військову службу призиваються придатні для цього за станом здоров'я громадяни України чоловічої статі, яким до дня відправлення у військові частини виповнилося 18 років, та старші особи, які не досягли 27-річного віку і не мають права на звільнення або відстрочку від призову на строкову військову службу (далі - громадяни призовного віку). Громадяни України для виконання обов'язків, пов'язаних із взяттям на військовий облік, призовом або прийняттям на військову службу, а також особи, які направляються районними (міськими) військовими комісаріатами на медичний огляд (медичне обстеження в амбулаторних чи стаціонарних умовах), лікування, звільняються від роботи на час, необхідний для виконання зазначених обов'язків та перебування в лікувальному закладі охорони здоров'я, із збереженням за ними місця роботи, займаної посади і середньої заробітної плати.

Призов громадян України на строкову військову службу включає проходження ними призовної комісії та відправлення їх до військових частин (частина третя статті 15 Закону № 2232-ХІІ, абзац другий пункту 57 Положення № 352).

Згідно з частиною другою статті 39 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» громадяни України, призвані на військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, або прийняті на військову службу за контрактом у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення воєнного стану, користуються гарантіями, передбаченими частинами третьою та четвертою статті 119 КЗпП України, а також частиною першою статті 51, частиною п'ятою статті 53, частиною третьою статті 57, частиною п'ятою статті 61 Закону України «Про освіту».

Відповідно до статті першої Закону України від 21 жовтня 1993 року № 3543-ХІІ «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» особливий період - період функціонування національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій, а також виконання громадянами України свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, який настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій.

Згідно з Указом Президента України від 17 березня 2014 року № 303 про часткову мобілізацію, затвердженим Законом України від 17 березня 2014 року № 1126-VII, в Україні почав діяти особливий період.

Особливий період закінчується з прийняттям Президентом України відповідного рішення про переведення усіх інституцій України на функціонування в умовах мирного часу (постанова Великої Палати Верховного Суду від 26 серпня 2020 року у справі № 813/402/17, провадження № 11-609апш19).

Отже, на час виникнення спірних правовідносин в Україні діяв особливий період та Указ Президента України від 16 січня 2020 року № 13/2020 «Про звільнення в запас військовослужбовців строкової служби, строки проведення чергових призовів та чергові призови громадян України на строкову військову службу у 2020 році».

Відповідно до частини третьої статті 119 КЗпП України (у редакції, чинній на момент виникнення спірних правовідносин) за працівниками, призваними на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на

проходження військової служби, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, фермерському господарстві, сільськогосподарському виробничому кооперативі незалежно від підпорядкування та форми власності і у фізичних осіб - підприємців, у яких вони працювали на час призову. Таким працівникам здійснюється виплата грошового забезпечення за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Отже, за працівниками, призваними, зокрема на строкову військову службу під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення, зберігалось місце роботи, посада і середній заробіток, зокрема на підприємстві, у якому вони працювали на час призову.

Подібні правові висновки щодо застосування вказаних норм матеріального права викладені, зокрема, у постановках Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 577/203/17-ц, від 20 червня 2018 року у справі № 631/1919/16-ц, від 25 липня 2018 року у справі № 761/33202/16-ц, від 04 лютого 2019 року у справі № 426/11214/17, від 07 жовтня 2020 року у справі № 505/3941/16-ц (провадження № 61-30300св18), постанові Великої Палати Верховного Суду від 26 серпня 2020 року у справі № 813/402/17 (провадження № 11-609ап19).

Підставою для збереження місця роботи, посади і середнього заробітку на підприємстві є сам факт призову, який підтверджується наданими власнику або уповноваженому ним органу відповідними документами, зокрема довідками, витягами з наказів, повістками, розпорядженнями, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення.

У разі, якщо підстави для звільнення працівника виникли до його призову на військову службу, його звільнення можливе лише до того, як він був призваний на військову службу під час дії особливого періоду.

Подібні правові висновки викладені у постановках Верховного Суду від 25 квітня 2018 року у справі № 163/1714/16-ц (провадження № 61-10341св18), від 07 жовтня 2020 року у справі № 425/3174/17 (провадження № 61-42621св18).

Відповідно до частин першої та другої статті 235 КЗпП України у разі звільнення без законної підстави або незаконного переведення на іншу роботу працівник повинен бути поновлений на попередній роботі органом, який розглядає трудовий спір. При винесенні рішення про поновлення на роботі орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про виплату працівникові середнього заробітку за час вимушеного прогулу або різниці в заробітку за час виконання нижчеоплачуваної роботи, але не більш як за один рік. Якщо заява про поновлення на роботі розглядається більше одного року, не з вини працівника, орган, який розглядає трудовий спір, виносить рішення про виплату середнього заробітку за весь час вимушеного прогулу.

Таким чином, скасовуючи рішення суду першої інстанції та ухвалюючи нове, апеляційний суд, встановивши, що з 15 жовтня 2020 року ОСОБА_1 був призваний на строкову військову службу, звільнений наказом відповідача від 10 листопада 2020 року, тобто під час проходження строкової служби в період дії особливого періоду, що заборонено відповідно до частини третьої статті 119 КЗпП України, статті 30 Закону № 2232-ХІІ, дійшов правильного висновку, що порушення трудових прав ОСОБА_1 призвело до його незаконного звільнення, що є підставою для поновлення його на роботі і стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу відповідно до статті 235 КЗпП України.

Щодо строку звернення до суду з позовом про поновлення на роботі та стягнення середнього заробітку

Згідно з частиною першою статті 233 КЗпП України (у редакції, чинній на момент звернення позивача до суду) працівник може звернутися із заявою про вирішення трудового спору безпосередньо до суду в тримісячний строк з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

Законом України від 30 березня 2020 року № 540-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» КЗпП України доповнено главою ХІХ Прикінцеві положення такого змісту: «Під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), строки, визначені статтею 233 цього Кодексу, продовжуються на строк дії такого карантину».

Верховний Суд у постанові від 11 грудня 2023 року у справі № 947/8885/21 (провадження № 61-7480сво22) дійшов висновку, що запровадження на всій території України карантину законодавець визначив безумовною правовою підставою для продовження строків, визначених статтею 233 КЗпП України, на строк дії такого карантину.

Заявляючи відповідне клопотання про поновлення вказаного строку, особа не повинна наводити конкретних причин його пропуску, окрім тих, що пов'язані з внесеними до КЗпП України змінами. Крім того, не є необхідним і заявлення такого клопотання, оскільки строк звернення до суду не пропущено.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу «COVID-19» визначено, що з 12 березня 2020 року на всій території України встановлено карантин.

Надалі постановами Кабінету Міністрів України цей карантин на території України продовжувався та був відмінений з 30 червня 2023 року на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 27 червня 2023 року № 651.

Оскільки оскаржуваний наказ був винесений відповідачем під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), який завершився 30 червня 2023 року, строк, визначений статтею 233 цього Кодексу, при зверненні до суду з цим позовом у липні 2023 року позивач не пропустив.

Висновки судів про те, що строк пропущено з поважних причин на правильність вирішення спору по суті не впливають.

Переглянувши в касаційному порядку судові рішення в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, перевіряючи правильність застосування судом норм матеріального і процесуального права, з урахуванням неможливості встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні суду апеляційної інстанції, Верховний Суд дійшов висновку, що оскільки доводи касаційної скарги не спростовують правильність висновків суду апеляційної інстанції і не дають підстав уважати, що суд порушив норми матеріального чи процесуального права, то касаційна скарга є необгрунтованою та

підлягає залишенню без задоволення, а оскаржуване рішення - залишенню без змін.

Висновки за результатами розгляду касаційної скарги

Згідно з частиною третьою статті 401 ЦПК України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а рішення без змін, якщо відсутні підстави для скасування судового рішення.

Враховуючи наведене, колегія суддів залишає касаційну скаргу без задоволення, а рішення - без змін, оскільки підстав для скасування судового рішення немає.

Щодо судових витрат

Оскільки у задоволенні касаційної скарги відмовлено, підстав для нового розподілу судових витрат у зв'язку з розглядом справи у судах першої та апеляційної інстанцій, а також розподілу судових витрат у зв'язку з переглядом справи у суді касаційної інстанції немає.

Щодо поновлення виконання рішення

Відповідно до частини третьої статті 436 ЦПК України суд касаційної інстанції у постанові за результатами перегляду оскаржуваного судового рішення вирішує питання про поновлення його виконання (дії).

Оскільки ухвалою Верховного Суду від 29 листопада 2024 року зупинено виконання постанови Харківського апеляційного суду від 26 вересня 2024 року в частині стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу, крім присудження працівникові виплати заробітної плати, але не більше ніж за один місяць, до закінчення касаційного провадження, виконання зазначеної постанови необхідно поновити на підставі частини третьої статті 436 ЦПК України.

Керуючись статтями 400, 401, 416, 436 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду

УХВАЛИВ:

Касаційну скаргу Товариства з обмеженою відповідальністю «ВІК «ХІТЛАЙН» залишити без задоволення.

Постанову Харківського апеляційного суду від 26 вересня 2024 року залишити без змін.

Поновити виконання постанови Харківського апеляційного суду від 26 вересня 2024 року.

Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту її ухвалення, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Судді:

В. М. Коротун

А. Ю. Зайцев

М. Є. Червинська